

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Halsa kommune
Liabø
6683 VÅGLAND

Deres ref.
2016/296-26

Vår ref.
17/3057

Dato
24.05.2017

Klage fra Halsa kommune over Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i Møre og Romsdal politidistrikts lokale struktur

Justis- og beredskapsdepartementet viser til klage av 8. mars 2017 fra Halsa kommune. Videre vises det til Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i politidistriktets lokale struktur i forhold til Halsa kommune:

«Sammenslåing av Surnadal og Rindal lensmannsdistrikt og Halsa lensmannsdistrikt, til Halsa og Surnadal lensmannsdistrikt. Lensmannsdistriktet har følgende tjenestested og administrasjonssted: Surnadal lensmannskontor».

Politidirektoratet har i brev av 28. mars 2017 oversendt klagen fra Halsa kommune til Justis- og beredskapsdepartementet, med kopi til Halsa kommune og Møre og Romsdal politidistrikt. I direktoratets oversendelse er det opplyst at klagen fra Halsa kommune er blitt forelagt for berørte kommuner, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 5 annet ledd.

1. Bakgrunn

Nærpolitireformen, Prop. 61 LS (2014-2015), ble godkjent i statsråd 6. mars 2015 og oversendt Stortinget for behandling. Proposisjonen ble vedtatt, med noen endringer, 10. juni 2015, jf. Innst. 306 S (2014-2015) og Innst. 307 L (2014-2015). Det overordnede målet med nærpolitireformen er blant annet i Innst. 306 S (2014-2015) uttrykt slik:

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Jan Inge Helgheim
22 24 55 91
jan-inge.helgheim@jd.dep.no

«Målet med reformen er et nærpoliti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer».

Justis- og beredskapsdepartementet har i henhold til dette gitt Politidirektoratet fullmakt til å fastsette politidistriktenes inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikt, og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontor og politistasjoner.

Som en del av nærpolitireformen har politimesterene utredet og foreslått endringer i politidistriktenes lokale struktur, med sikte på å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpoliti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Politimesterenes forslag er blant annet basert på forutgående involvering av kommuner og politiets tjenestemannsorganisasjoner lokalt.

Politimesterenes tilrådninger ble oversendt til Politidirektoratet 15. desember 2016. Politidirektoratet har deretter 13. januar 2017 besluttet ny lokal organisering av norsk politi.

Politidirektoratets avgjørelser om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen, jf. forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 1.

2. Anførsler fra kommunen

I brev av 8. mars 2017 fra Halså kommune fremgår det at kommunen er uenig i at lensmannskontoret nedlegges og har begrunnet klagen med blant annet forhold knyttet til responstid, samvirke mellom nødetatene, politiets tilstedeværelse, lokalkunnskap og tilgjengelighet og forebygging.

Videre er det blant annet anført at *«kommunen er svært skeptisk til reformen, og frykter at denne sentraliseringen, vil føre til at kommuner som mister sine lensmannskontorer vil oppleve vesentlig dårligere polititjenester, og at en vil få A- og B-kommuner når det gjelder polititjenester».*

Halså kommune har utover dette anført at *«erfaringen den siste tiden vist at responstiden for politiet ved trafikkulykker på E 39 i norddelen av kommunen ligger på nærmere en time enn 45 min. Dette er uheldig, er en ekstra belastning for brannvesenet, og kan i verste fall føre til uhell og ulykker som følge av at brannvesen må bruke tid/ressurser på å*

dirigere trafikk på stedet, noe mannskap heller ikke har kompetanse til å gjøre. Igjen vil kommunen peke på at det kan være tilgjengelig politi med mye kortere responstid på andre siden av Fylkesgrensen (politidistriktsgrensen), og forventer at politiet klarer å samordne egne ressurser slik at fylkesgrense ikke blir avgjørende i situasjoner som krever rask politirespons».

Kommunen er også kritisk til den lokale prosessen som har vært gjennomført i Møre og Romsdal politidistrikt og viser til at Halsalensmannskontor i realiteten ble nedlagt allerede for en tid tilbake. Dette skjedde ifølge Halsalensmannskommune uten forutgående dialog med Møre og Romsdal politidistrikt, og med 14 dagers varsel.

For øvrig har Halsalensmannskommune anført:

«Halsalensmannskommune som grenser mot Trøndelag og følgelig annet politidistrikt, forventer at polititjenestene koordineres og styres slik mellom de to distrikta at hendelser som krever innsats av politiet like gjerne får politimessig assistanse fra nabolandsdistriktet (Trøndelag) i de tilfeller dette gir kortere responstid. En må klare å se på helhetlige løsninger og ikke lage unødvendige barrierer mellom distrikta.

Kommunen vil anbefale at det opprettes ett felles lensmannsdistrikt med to lensmannskontor, Surnadal og Aure. Det er viktig å sikre bemanning som gir heldøgns vaktordning ved begge kontorene».

3. Anførsler fra berørte kommuner

Politidirektoratet har opplyst at det ikke har kommet synspunkter på Halsalensmannskommunes klage fra noen av kommunene i Møre og Romsdal politidistrikt.

4. Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har i brev av 28. mars 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet redegjort for vurderingsgrunnlaget og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sin tidligere avgjørelse i forhold til Halsalensmannskommune.

Politidirektoratet har vist til at avgjørelsen av 13. januar 2017 om sammenslåing av Surnadal og Rindal lensmannsdistrikt samt Halsalensmannsdistrikt til Halsalensmannskommune og nedleggelse av Halsalensmannskontor som tjenestested, var basert på tilrådning fra politimesteren i Møre og Romsdal politidistrikt. Politimesterens tilrådning er basert på politifaglige vurderinger og en lokal prosess, med involvering av kommuner og fagforeninger.

Videre er det vist til at direktoratet har vurdert innspillene og synspunktene som har fremkommet, både i klagen fra Halsalensmannskommune og politimesterens synspunkter i brev av 14. mars 2017. Politimesteren har beskrevet hvordan politiets tjenester skal ivaretas i Halsalensmannskommune når lensmannskontoret sammenslås, og Politidirektoratet har etter

dette lagt til grunn at politimesteren har gjort gode politifaglige vurderinger i tråd med nærpolitireformens målsettinger.

Politidirektoratet har etter dette konkludert med at det ikke foreligger nye opplysninger som gir grunnlag for å fravike de vurderinger som ligger til grunn for tilrådingen fra politimesteren om endringer i den lokale strukturen i Møre og Romsdal politidistrikt.

5. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering og avgjørelse

Klagen er fremsatt i henhold til forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Av forskriften § 1 fremgår at kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur kan påklage denne til Justis- og beredskapsdepartementet.

Videre fremgår det av forskriften at Justis- og beredskapsdepartementet kan treffe ny avgjørelse eller oppheve direktoratets avgjørelse helt eller delvis og sende saken tilbake til direktoratet til ny behandling, jf. forskriften § 6 første ledd.

For øvrig gjelder forvaltningsloven kapittel II og III og alminnelige regler om god forvaltningsskikk for departementets klagebehandling, jf. forskriften § 7.

Politidirektoratet har i sin oversendelse til departementet redegjort for den forutgående prosessen i Møre og Romsdal politidistrikt. Det fremkommer her blant annet at politimesteren i Møre og Romsdal har hatt en omfattende lokal prosess med involvering av kommunene, i tillegg til tjenestemannsorganisasjonene.

Politimesteren har opplyst at Halså kommune i 2016 hadde 1599 innbyggere og lensmannskontoret hadde frem til oppstarten av politireformen to stillinger (lensmann og en polititjenestemann). Begge er en del av den operative styrken i vaktregionen/driftsenheten og er IP4 godkjent. Deltakelse i vakt og beredskap medfører stort kontorfravær og en uforsvarlig lav sikkerhetsbemanning. Lensmannskontoret i Halså er derfor, etter politimesterens vurdering, sårbart i forhold til fravær.

Når det gjelder Halså kommunes anførsel om dårlig responstid, har politimesteren blant annet fremholdt: «*Samlet sett vil politidistriktet levere bedre kvalitetsmessige tjenester til innbyggerne i Halså kommune, og styrket beredskap med flere patruljer og økt lokalkunnskap gjennom aktiv tilstedeværelse*».

Politidirektoratet har lagt til grunn at politiet i Møre og Romsdal vil kunne tilby befolkningen i Halså kommune et bedre tjenestetilbud enn i dag dersom ressursene samles i en større enhet i Surnadal. Det vil muliggjøre patruljevirkosomhet, noe som også vil komme innbyggerne i Halså til gode.

Departementet mener for øvrig at etablering av større tjenesteenheter vil legge til rette for mer hensiktsmessig polititjeneste gjennom blant annet omdisponering av ressurser til operativ tjeneste, herunder vil økt patruljevirkosomhet kunne gi kortere responstid. De endringene som er besluttet for Møre og Romsdal politidistrikt vil etter departementets vurdering legge til rette for at de sentrale kravene til polititjeneste som er beskrevet i Prop. 61 LS (2014-2015) og Innst. S 306 (2014-2015) kan ivaretas på en god måte.

For øvrig vil departementet bemerke at politikontakten i den nye politistrukturen vil få en sentral rolle i samspillet mellom driftsenheten, tjenestestedet og kommunen. Departementet mener at politikontakten, som vil være etablert innen 15. juni 2017 i samtlige kommuner, på en god måte vil bidra til at politiet jobber tettere og mer strukturert sammen med hver kommune, herunder opparbeide seg god lokalkunnskap om kommunen.

Når det gjelder Halsas kommunes anførsel om at lensmannskontoret ble nedlagt uten forutgående dialog og med kort varsel, har Politidirektoratet opplyst at Halsas lensmannskontor ikke har blitt formelt nedlagt i tråd med politiloven § 16. Lensmannskontoret ble midlertidig stengt av grunner som politimesteren tidligere har redegjort for. Departementet har fått opplyst at kommunen er blitt skriftlig orientert om hvorfor lensmannskontoret måtte stenges midlertidig og at dette ikke ble gjort som en del av nærpoltireformen.

Halsas kommunes anførsel om at det bør være et felles lensmannsdistrikt i Surnadal og Aure, gjelder forhold som var gjenstand for en redegjørelse i politimesterens tilrådning av 15. desember 2016. Departementet legger i likhet med Politidirektoratet til grunn at de polisiære vurderingene, samt hensynet til hva flertallet av kommuner i regionen ønsket seg, er tatt hensyn til.

Berørte kommuner har blitt forelagt klagen i henhold til forskriften § 5 annet ledd.

Departementet finner etter en samlet gjennomgang og vurdering av de opplysninger som er lagt frem i saken, ikke grunnlag for å omgjøre Politidirektoratets avgjørelse om ny tjenestestedsstruktur for Halsas kommune i Møre og Romsdal politidistrikt. Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 opprettholdes.

Klagen tas ikke til følge.

Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 6 annet ledd.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Kopi: Politidirektoratet

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur